

# Türk Dünyası Edebiyatı Nedir?

## Çalışma Kağıdı

Türk Dünyası Edebiyatı, ortak dil, kültür ve tarih bağına sahip Türk topluluklarının (Türkiye Türkleri, Azerbaycan Türkleri, Türkmenler, Kazaklar, Kırgızlar, Özbekler, Uygurlar vb.) meydana getirdiği edebi eserleri inceleyen bir disiplindir.

## Sorular

1. Aşağıdakilerden hangisi Türk Dünyası Edebiyatı'nın ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) Ortak dil kökeni
- B) Benzer mitolojik ve destansı anlatılar
- C) Farklı coğrafi ve tarihi etkileşimler
- D) Tek bir edebi gelenek ve üslup

2. Türk Dünyası Edebiyatı'nda 'Divan-ı Lüğati't-Türk' hangi döneme ve hangi Türkçeye aittir?

- A) Karahanlı Dönemi, Doğu Türkçesi
- B) Osmanlı Dönemi, Batı Türkçesi
- C) Selçuklu Dönemi, Anadolu Türkçesi
- D) Göktürk Dönemi, Eski Türkçenin erken evresi

3. Türk Dünyası Edebiyatı'nın incelenmesinde aşağıdakilerden hangisi birincil kaynak olarak kabul edilebilir?

- A) Güncel popüler romanlar
- B) Türk halklarının destanları ve masalları
- C) Yabancı ülkelerin edebiyat dergileri
- D) Siyasi propaganda yayınları

4. Türk Dünyası Edebiyatı'nın Türkiye Türkçesi dışındaki önemli örneklerine 2 örnek veriniz.

5. Türk Dünyası Edebiyatı'nda ortak tema ve motiflere 2 örnek veriniz.

6. Tanımla: Türk Dünyası Edebiyatı'nın kapsadığı başlıca Türk toplulukları hangileridir?

7. Tanımla: Türk Dünyası Edebiyatı'nda sözlü edebiyatın önemi nedir?

8. Tanımla: Türk Dünyası Edebiyatı'nı Türkiye Türkçesi Edebiyatı'ndan ayıran temel farklar nelerdir?

## Cevap Anahtarı

1. D) Tek bir edebi gelenek ve üslup — Türk Dünyası Edebiyatı, farklı coğrafi ve tarihi etkilere sahip olduğu için tek bir edebi gelenek ve üsluptan söz etmek mümkün değildir. Aksine, çeşitlilik bu edebiyatın önemli bir özelliğidir.
2. A) Karahanlı Dönemi, Doğu Türkçesi — 'Divan-ı Lügati't-Türk', Kaşgarlı Mahmut tarafından Karahanlılar döneminde yazılmış olup, dönemin Doğu Türkçesi özelliklerini taşır.
3. B) Türk halklarının destanları ve masalları — Türk Dünyası Edebiyatı'nın incelenmesinde, o toplulukların kültürel kimliğini ve edebi geleneğini yansıtan destanlar, masallar gibi sözlü ve yazılı eserler birincil kaynaklardır.
4. 1. Azerbaycan edebiyatından bir örnek: Nizami Gencevi'nin 'Leyla ile Mecnun' mesnevisi. 2. Kazak edebiyatından bir örnek: Abay Kunanbayoğlu'nun şiirleri.
5. 1. Kahramanlık ve yiğitlik teması (Dede Korkut Hikayeleri, Manas Destanı). 2. Aşk ve ayrılık teması (Yusuf Has Hacib'in 'Kutadgu Bilig'indeki öğütler, Aşık Veysel'in deyişleri).
6. Türkiye Türkleri, Azerbaycan Türkleri, Türkmenler, Kazaklar, Kırgızlar, Özbekler, Uygurlar ve diğer Türk toplulukları.
7. Destanlar, masallar, bilmece, atasözleri ve halk hikayeleri gibi sözlü ürünler, Türk kültürünün ve düşünce yapısının anlaşılmasında temel taşlardır.
8. Farklı lehçeler, farklı tarihi ve kültürel etkileşimler, farklı coğrafi koşullar ve farklı yazım gelenekleri gibi unsurlar ayırt edici özelliklerdir.

### Bounlu

Tüm kartlar, adım adım çözümler ve AI hoca desteği Notek uygulamasında.  
Sınav tarihlerini Promy otomatik hatırlatıcıya çevirir.